

ด่วนที่สุด

ที่ รง ๐๒๐๕.๒/ ๑๒๘๖

กระทรวงแรงงาน
ถนนมิตรไมตรี ดินแดง
กทม. ๑๐๔๐๐

๖ พฤษภาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ร่างกฎกระทรวงกำหนดจำนวนที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการและหน่วยงานของรัฐ
จะต้องรับคนพิการเข้าทำงานและจำนวนเงินที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการจะต้องนำส่งเงิน
เข้ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างกฎกระทรวงกำหนดจำนวนที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการและหน่วยงาน
ของรัฐจะต้องรับคนพิการเข้าทำงาน และจำนวนเงินที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการ
จะต้องนำส่งเงินเข้ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.
๒. พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๗ กำหนดให้
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ออกกฎกระทรวงกำหนดจำนวนคนพิการที่นายจ้าง/
เจ้าของสถานประกอบการจะต้องรับเข้าทำงานและกำหนดจำนวนเงินส่งเข้ากองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ
แทนการรับคนพิการเข้าทำงาน และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ปี ๒๕๓๗ โดยให้สถานประกอบการที่มีลูกจ้าง
๒๐๐ คนขึ้นไป มีหน้าที่รับคนพิการเข้าทำงานในอัตราส่วน ๒๐๐ คน ต่อคนพิการ ๑ คน ถ้าเสียเกิน ๑๐๐ คน
ให้รับเพิ่มอีก ๑ คน และกำหนดให้สถานประกอบการที่ประสงค์ไม่รับคนพิการเข้าทำงานให้ส่งเงินเข้ากองทุน
ฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการเป็นรายปี ปีละครึ่งหนึ่งของอัตรากำลังจ้างขั้นต่ำในท้องที่ที่สถานประกอบการนั้น
ตั้งอยู่ x ๓๖๕ x จำนวนคนพิการที่ไม่ได้รับเข้าทำงาน

๑.๒ การปฏิรูประบบราชการเมื่อปี ๒๕๔๕ มีผลให้กระทรวงแรงงานและสวัสดิการ
สังคมขยายออกเป็นกระทรวงแรงงานและกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยภารกิจ
ตามข้อ ๑.๑ อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

๑.๓ ต่อมาปี ๒๕๕๐ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. ๒๕๓๔ และตราเป็นพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐

๑.๔ กฎกระทรวง พ.ศ. ๒๕๓๗ ตามข้อ ๑.๑ ยังคงมีผลบังคับใช้จนกว่ากฎกระทรวงฉบับใหม่จะประกาศใช้

๒. ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๒.๑ พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๓๓ และ ๓๔ กำหนดให้กระทรวงแรงงานมีหน้าที่ออกกฎกระทรวงเพื่อใช้บังคับแทนกฎกระทรวง พ.ศ. ๒๕๓๗ ตามข้อ ๑.๑ โดยหลักการของกฎหมายให้มีผลใช้บังคับกับทุกกิจการของทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนโดยไม่มีการกำหนดข้อยกเว้น

มาตรา ๓๓ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐรับคนพิการเข้าทำงานตามลักษณะของงานในอัตราส่วนที่เหมาะสมกับผู้ปฏิบัติงานในสถานประกอบการหรือหน่วยงานของรัฐ ทั้งนี้ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานออกกฎกระทรวงกำหนดจำนวนที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการ และหน่วยงานของรัฐจะต้องรับคนพิการเข้าทำงาน

มาตรา ๓๔ นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการที่มีได้รับคนพิการเข้าทำงานตามจำนวนที่กำหนดตามมาตรา ๓๓ ให้ส่งเงินเข้ากองทุนตามมาตรา ๒๔ (๕) ทั้งนี้ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานออกกฎกระทรวงกำหนดจำนวนเงินที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการจะต้องนำส่งเข้ากองทุน

๒.๒ คำว่า “หน่วยงานของรัฐ” ตามมาตรา ๔ หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติ หรือพระราชกฤษฎีกา หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

๒.๓ กระทรวงแรงงานได้ดำเนินการยกร่างกฎกระทรวงออกตามมาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๔ โดยรวมกันเป็นฉบับเดียวเรียกว่า “ร่างกฎกระทรวงกำหนดจำนวนที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการและหน่วยงานของรัฐจะต้องรับคนพิการเข้าทำงานและจำนวนเงินที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการจะต้องนำส่งเงินเข้ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.” โดยสาระสำคัญของร่างกฎกระทรวงฯ มีจำนวน ๒ ข้อ ได้แก่ การกำหนดอัตราส่วนการจ้างงานคนพิการซึ่งกำหนดตามอัตราส่วนเดิมคือ ๒๐๐:๑ และการกำหนดจำนวนเงินส่งเข้ากองทุนฯ โดยปรับให้สูงมากขึ้นจากเดิมครึ่งหนึ่งของค่าจ้างขั้นต่ำในท้องที่ที่สถานประกอบการนั้นตั้งอยู่ เป็น เต็มจำนวนอัตราค่าจ้างขั้นต่ำสุด ทั้งนี้คณะทำงานยกร่างฯ ประกอบด้วยผู้แทนภาครัฐ ผู้แทนสภาองค์กรนายจ้าง ผู้แทนสภาองค์กรลูกจ้างและผู้แทนองค์กรคนพิการ ฝ่ายละ ๒ คน ได้มีการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งทางเอกสารและการสัมมนาจำนวน ๓ ครั้ง และได้เสนอร่างกฎกระทรวงฯ เข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๒ คณะ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

๓. ประเด็นของปัญหาที่ต้องการให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา

๓.๑ เรื่องการจ้างงานคนพิการโดยระบบโควตา หน่วยงานของรัฐควรดำเนินการให้เป็นตัวอย่างแก่ภาคเอกชน แต่ภาคเอกชนนำหน้าภาครัฐโดยกฎกระทรวง พ.ศ. ๒๕๓๗ ตามข้อ ๑.๑ กำหนดให้นายจ้าง/เจ้าของสถานประกอบการมีหน้าที่รับคนพิการเข้าทำงานในอัตราส่วนลูกจ้าง ๒๐๐ คน ให้รับคนพิการเข้าทำงาน ๑ คน ดังนั้น การกำหนดอัตราส่วนการจ้างงานคนพิการตามร่างกฎกระทรวงฉบับใหม่ ซึ่งมีผลใช้บังคับกับทุกกิจการของทั้งภาครัฐและเอกชน จึงจำเป็นต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการบังคับใช้เป็นหลัก เนื่องจากหน่วยงานของรัฐไม่ได้ถูกกำหนดให้มีหน้าที่รับคนพิการเข้าทำงานมาก่อน หากร่างกฎกระทรวงฯ มีผลบังคับใช้ไม่ว่าจะกำหนดอัตราส่วนการจ้างงานคนพิการ ๒๐๐:๑ ๑๐๐:๑ หรือ ๕๐:๑ หน่วยงานของรัฐอาจได้รับผลกระทบเกี่ยวกับกรอบอัตรากำลังและงบประมาณสำหรับการจ้างงานคนพิการ หรือค่าใช้จ่ายในการจัดจ้างเหมาบริการที่จะต้องเพิ่มขึ้น รวมตลอดถึงการจัดสถานที่ทำงานให้เหมาะสมกับคนพิการ ซึ่งรัฐจะต้องเตรียมการรองรับที่เหมาะสม ทั้งนี้ อาจเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน อาทิ สำนักงบประมาณ กระทรวงการคลัง สำนักงาน ก.พ. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำหรับภาคเอกชนอาจไม่ได้รับผลกระทบ เนื่องจากได้ปฏิบัติอยู่แล้วตามกฎกระทรวง พ.ศ. ๒๕๓๗ โดยรับคนพิการเข้าทำงานในอัตราส่วน ๒๐๐:๑ แต่หากมีการปรับอัตราส่วนการจ้างงานคนพิการให้สูงขึ้นอาจจะได้รับผลกระทบเป็นต้นทุนที่สูงขึ้นทันทีเนื่องจากภาวะเศรษฐกิจที่ยังอยู่ในระยะฟื้นตัว

๓.๒ คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติมีความเห็นเกี่ยวกับอัตราส่วนการจ้างงานคนพิการซึ่งแตกต่างจากร่างกฎกระทรวงฯ กำหนดคือ ๒๐๐:๑ โดยคณะกรรมการฯ ให้ความเห็นเสนอปรับเป็น ๕๐:๑ เพื่อให้คนพิการมีโอกาสในการทำงานเพิ่มขึ้น ขณะเดียวกันผลการบังคับใช้กฎกระทรวง พ.ศ. ๒๕๓๗ ปรากฏมีนายจ้าง/เจ้าของสถานประกอบการปฏิบัติตามได้ไม่มากเท่าที่ควร กล่าวคือ มีสถานประกอบการปฏิบัติตามโดยการรับคนพิการเข้าทำงานและส่งเงินเข้ากองทุน กรณีนี้อาจมีผู้ประกอบการรับคนพิการเข้าทำงาน ปี ๒๕๕๐ คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๘๘ ปี ๒๕๕๑ คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๑๘ และปี ๒๕๕๒ คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๖๒ และไม่ปรากฏผลการศึกษาวิจัยที่สอดคล้อง/รองรับให้มีการปรับอัตราส่วนการจ้างงานคนพิการให้สูงขึ้นจากเดิม ๒๐๐:๑ เป็น ๕๐:๑

๔. ความเห็นของหน่วยงานของรัฐและคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง

๔.๑ กระทรวงแรงงานได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งทาง เอกสารและการจัดสัมมนา จำนวน ๓ ครั้ง โดยครั้งที่ ๓ ได้จัดการสัมมนารับฟังความคิดเห็นเมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ มีผู้แทนหน่วยงานภาครัฐ ผู้แทนสภาองค์กรนายจ้าง ผู้แทนสภาองค์กรลูกจ้างและผู้แทนสภา / สมาคม / องค์กรคนพิการ เข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับอัตราส่วนการจ้างงานคนพิการ จาก ๒๐๐:๑ เป็น ๕๐:๑ ดังนี้

๔.๑.๑ การปรับปรุงอัตราส่วนการจ้างงานคนพิการให้สูงขึ้น จาก ๒๐๐:๑ ควรดำเนินการอย่างเป็นขั้นเป็นตอนไม่ควรก้าวกระโดด โดยเห็นสมควรกำหนดตามอัตราส่วนเดิมให้ปฏิบัติตามและติดตามผล เมื่อมีผลการปฏิบัติได้มากขึ้นจึงพิจารณาปรับอัตราส่วนการจ้างงานคนพิการให้สูงขึ้นตามความเหมาะสมของสภาการณ์ต่อไป

๔.๑.๒ ภาวะเศรษฐกิจของประเทศไทยยังอยู่ในระยะฟื้นตัว จึงไม่เหมาะสมที่จะปรับอัตราส่วนการจ้างงานคนพิการให้สูงขึ้นเป็น ๕๐:๑ ในช่วงนี้

๔.๑.๓ รัฐควรดำเนินการเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ เพื่อสนับสนุนให้ทั้งหน่วยงานของรัฐและเอกชนสามารถปฏิบัติตามเมื่อร่างกฎกระทรวงฯ ประกาศใช้ ได้แก่ การปรับปรุงด้านการคมนาคม/การเดินทางเพื่อให้คนพิการเดินทางไปทำงานได้ การปรับปรุงสภาพแวดล้อมในสถานที่ทำงานให้เหมาะสมกับประเภทความพิการ เช่น พื้นที่และอุปกรณ์ในการทำงาน ทางลาด ห้องน้ำสำหรับคนพิการ เป็นต้น การจัดทำฐานข้อมูลคนพิการที่เป็นแรงงานที่มีคุณภาพ มีทักษะ มีความสามารถ ให้พร้อมใช้ประโยชน์ในการจ้างงานคนพิการ

๔.๑.๔ ข้อเสนอเกี่ยวกับปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ในทางปฏิบัติ ได้แก่ คำว่า “หน่วยงานของรัฐ” ตามมาตรา ๔ มีหลายประเภทควรกำหนดให้ชัดเจน เช่นรัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติ แต่แปรสภาพเป็นองค์การมหาชนแล้วยังนับรวมด้วยหรือไม่ เป็นต้น ควรผ่อนผันให้หน่วยงานของรัฐเมื่อร่างกฎกระทรวงฯ มีผลบังคับใช้เพื่อเตรียมความพร้อมเรื่องสถานที่ ควรมีข้อยกเว้น กรณีหน่วยงานที่มีลักษณะงานเสี่ยงอันตรายหรือองค์กรไม่แสวงหากำไร รวมทั้ง กรณีหน่วยงานที่มีกฎหมายบังคับใช้โดยเฉพาะอยู่แล้ว การรับคนพิการเข้าทำงานควรระบุว่าจะบรรจุเป็นบุคลากรประเภทใด

ทั้งนี้ กระทรวงแรงงานได้นำประเด็นที่อาจมีผลกระทบในทางปฏิบัติต่อหน่วยงานของรัฐขอความเห็นไปยัง สำนักงบประมาณ กระทรวงการคลังและสำนักงาน ก.พ. และอยู่ระหว่างรอผลการพิจารณาด้วย

๔.๒ ข้อเสนอแนะและความเห็นของคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง

๔.๒.๑ คณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายของกระทรวงแรงงานได้ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับการคิดเงินส่งเข้ากองทุน จำนวน ๒ ประเด็น ดังนี้

๑) การคิดเงินส่งเข้ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการใช้จำนวนวัน ๓๖๕ วันเป็นฐานการคิดนั้น เป็นการคิดโดยไม่หักวันหยุดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานซึ่งจะเหมาะสมหรือไม่

๒) การส่งเงินเข้ากองทุนฯ ตามกฎกระทรวงเดิม พ.ศ. ๒๕๓๗ ได้กำหนดครึ่งหนึ่งของอัตรากำลังขั้นต่ำ แต่ในร่างกฎกระทรวงฯ ฉบับใหม่กำหนดให้ส่งเงินเข้ากองทุนฯ เต็มจำนวนอัตรากำลังขั้นต่ำจะเป็นการเหมาะสมหรือไม่

๔.๒.๒ คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติมีความเห็นเสนอให้ปรับอัตราส่วนการจ้างงานคนพิการจาก ๒๐๐:๑ เป็น ๕๐:๑

๕. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เสนอเรื่องตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ.๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) เรื่องที่กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีหรือให้ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

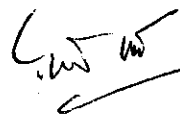
๖. ข้อเสนอ

กระทรวงแรงงานพิจารณาแล้ว จึงเห็นสมควรเสนอ “ร่างกฎกระทรวงกำหนดจำนวนที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการและหน่วยงานของรัฐจะต้องรับคนพิการเข้าทำงานและจำนวนเงินที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการจะต้องนำส่งเงินเข้ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.” เพื่อขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการ ซึ่งมีสาระสำคัญจำนวน ๒ ข้อ ดังนี้

ข้อที่	สาระสำคัญของร่างกฎกระทรวงฯ พ.ศ.
๑.	- ให้นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่สองร้อยคนขึ้นไป รับคนพิการที่สามารถทำงานได้ไม่ว่าจะอยู่ในตำแหน่งใดในอัตราส่วนลูกจ้างทุกสองร้อยคนต่อคนพิการหนึ่งคนเศษของสองร้อยคนถ้าเกินหนึ่งร้อยคนต้องรับคนพิการเพิ่มอีกหนึ่งคน - กรณีนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการใดมีหน่วยงานหรือสำนักงานสาขาในจังหวัดเดียวกัน ให้นับรวมลูกจ้างของหน่วยงานหรือสำนักงานทุกแห่งเข้าด้วยกัน - ให้หน่วยงานของรัฐที่มีผู้ปฏิบัติงานตั้งแต่สองร้อยคนขึ้นไป รับคนพิการที่สามารถทำงานได้ไม่ว่าจะอยู่ในตำแหน่งใดในอัตราส่วนผู้ปฏิบัติงานทุกสองร้อยคนต่อคนพิการหนึ่งคน เศษของสองร้อยคนถ้าเกินหนึ่งร้อยคนต้องรับคนพิการเพิ่มอีกหนึ่งคน
๒.	นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการใดมีหน้าที่รับคนพิการเข้าทำงานตามข้อ ๑ แต่ไม่รับคนพิการเข้าทำงานให้ส่งเงินเข้ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการเป็นรายปีของอัตรากำลังขั้นต่ำสุดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานที่ใช้บังคับในปีสุดท้าย ก่อนที่มีการส่งเงินเข้ากองทุนฯ คุณด้วยสามร้อยหกสิบห้าและคุณด้วยจำนวนคนพิการที่ไม่ได้รับเข้าทำงาน ภายในวันที่ ๓๑ มกราคมของแต่ละปี

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ตามข้อ ๖

ขอแสดงความนับถือ

(นายไพฑูรย์ แก้วทอง)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน

สำนักงานปลัดกระทรวง

สำนักเศรษฐกิจการแรงงาน

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๓๒ ๑๓๘๐

โทรสาร ๐ ๒๒๓๒ ๑๓๗๗